
IZVJEŠTAJ
SA FORMALNE RASPRAVE U PRVOM TARIFNOM POSTUPKU
PO ZAHTJEVU JAVNOG PREDUZEĆA ELEKTROPRIVREDA
BOSNE I HERCEGOVINE d.d. - SARAJEVO
ZA ODOBRENJE KRATKOROČNIH MARGINALNIH
TROŠKOVA ENERGIJE ODRŽANE DANA 21.11.2005. GODINE
U MOSTARU, U SJEDIŠTU FERK-a

Ovaj izvještaj sadrži preporuku članovima FERK-a. Strane u postupku mogu podnijeti svoje komentare na ovaj izvještaj do 12.12.2005. do 20.00.sati. Očekuje se da će FERK ovaj izvještaj sa komentarima strana u postupku razmatrati na svojoj redovnoj sjednici koja će se održati 15.12.2005. godine.

I. UVOD

Pravilnikom za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a članom 73. stav (3) i stav (4), propisano je da ukoliko jedno elektroprivredno društvo, na osnovu elektroenergetske bilanse za 2006. godinu, nakon podmirenja potreba svojih tarifnih kupaca i ugovorenih obaveza, može proizvesti dodatnu količinu električne energije, obavezno je ponuditi električnu energiju drugom elektroprivrednom društvu, kojem nedostaje električne energije za podmirenje njegovih tarifnih kupaca, te da je to isto elektroprivredno društvo obavezno prihvatiti ponuđenu energiju u dijelu koji mu nedostaje do 20.9.2005. godine. Član 74. stav (1) i (2) istog Pravilnika određuju da se cijena te energije, u prvom tarifnom postupku, utvrđuje na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije, koji odgovaraju varijabilnim troškovima zadnje dispečirane proizvodne jedinice, kao i da kratkoročne marginalne troškove energije utvrđuje elektroprivredno društvo koje vrši prodaju električne energije, a odobrava ih FERK.

S obzirom na predhodni pravni osnov, kao i na činjenicu da, nakon podmirenja potreba svojih tarifnih kupaca i ugovornih obaveza, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo može proizvesti dodatnu količinu električne energije, bilo je obavezno tu istu energiju ponuditi JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, kojem nedostaje električne energije. Ispunjavajući obavezu iz člana 74. stava (2) Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je

dana 12.9.2005. godine FERK-u dostavilo Zahtjev za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije, koji Zahtjev je upisan pod brojem 07-02-600/12/05.

Iako uz podneseni Zahtjev za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije br. 07-02-600/12/05 od 12.9.2005. godine, podnesenog od strane podnosioca zahtjeva J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo nisu priloženi svi potrebni podaci, u cilju izvršenja svojih planskih aktivnosti za završetak prvog tarifnog postupka do kraja 2005. godine, FERK je a u skladu s člancima 9. i 71. istog Pravilnika, dana 8.11.2005. godine donio Odluku o provođenju prvog tarifnog postupka br. 07-07-745-07/05, kojom je odlučio da podneseni Zahtjev smatra kompletnim, te da nastavi postupak po podnesenom Zahtjevu, s tim da FERK u pogledu nedostajuće dokumentacije, podataka i informacija zadržava pravo procjene istih. Istom odlukom FERK je utvrdio da je započeo prvi tarifni postupak, kao i postupak formalne rasprave po Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije br. 07-02-600/12/05 od 12.9.2005. godine podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, te odredio mjesto i vrijeme održavanja formalnih rasprava u skladu sa članom 50. stavak (1) Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a („Službene novine FBiH“ br. 37/05). 08.11.2005. godine FERK je donio i Odluku o imenovanju voditelja postupka u prvom tarifnom postupku br. 07-07-745-09/05, kojom je imenovao voditelja postupka formalne rasprave Slavicu Stojčić, odredio njegova ovlaštenja i obaveze, kao i zaposlenicu FERK-a Sanelu Pokrajčić, koja zajedno s imenovanim voditeljem postupka priprema konačni pisani izvještaj, te kojom Odlukom je određeno da imenovani voditelj postupka i zaposlenik FERK-a izvještaj dostavljaju stranama u postupku na komentare, koje voditelj postupka i imenovani zaposlenik FERK-a zajedno sa izvještajem dostavljaju na razmaranje FERK-u prije njegove konačne odluke.

U skladu sa članom 45. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a, FERK je dana 9.11.2005. godine u «Dnevnom listu» i «Dnevnom avazu», kao i na svojoj web stranici, u Obavještenju za javnost obavjestio javnost o održavanju formalne rasprave o podnesenom zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije, a kojom je javnost upoznata i sa osnovnim elementima podnesnog zahtjeva te su zainteresovana lica obaviještena da mogu podnijeti svoje pisane komentare na podnesene zahtjeve do 14.11.2005. godine do 12.00. sati. Isti rok je određen i za podnošenje zahtjeva za sticanje statusa umješaća u formalnoj raspravi od pravnog ili fizičkog lica pod uslovom da isto blagovremeno podnese zahtjev za sticanje statusa umješaća, kao i da ima direktan interes u postupku, koji je različit od općeg javnog interesa i da raspolaže podacima i činjenicama od značaja za formalnu raspravu u prvom tarifnom postupku koji se vodi pred FERK-om, što FERK ocjenjuje u svakom pojedinačnom slučaju.

Dana 14.11.2005. godine, FERK je primio Dopis - Zahtjev za sticanje statusa umješaća u postupku formalne rasprave primljen pod brojem 07-02-600-04/12/05 podnosioca „Aluminij“ d.d. Mostar, koji je naveo da isti ima izuzetno velik interes za sticanje statusa umješaća u formalnoj raspravi po zahtjevu za odobrenje kratkoročnih

marginalnih troškova energije podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, budući da je najveći potrošač električne energije u Federaciji BiH, te da je njegov interes da kroz status umješača doprinese iznalaženju najboljih rješenja kod donošenja tarifa za električnu energiju u 2006. godini.

Rješavajući po Zahtjevu „Aluminij“ d.d. Mostar za sticanje statusa umješača u formalnoj raspravi po zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije podnosioca, FERK je donio Zaključak br. 07-07-773-03/05 dana 14.11.2005. godine, kojim se odobrava Zahtjev za sticanje statusa umješača podnosioca «Aluminij» d.d. Mostar.

Nakon isteka roka za podnošenje zahtjeva za sticanje statusa umješača, dana 15.11.2005. godine, FERK je zaprimio pod brojem 07-02-600-05/12/05 Zahtjev za sticanje statusa umješača u postupku formalne rasprave za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije podnosioca JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, u kojem je isti naveo da je mišljenja da ne treba posebno dokazivati direktan interes za učestvovanje u postupku formalne rasprave po Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, jer su njegove djelatnosti koje obavlja proizvodnja, distribucija i snabdijevanje električnom energijom. Dana 16.11.2005. godine pod brojem 07-02-600-06/12/05 FERK je primio Zahtjev za sticanje statusa umješača u postupku formalne rasprave za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije podnosioca „Mittal Steel Zenica“ d.o.o. Zenica, koji je u Zahtjevu naveo da ima veliki interes za sticanje statusa umješača, budući da je jedan od najvećih potrošača električne energije u FBiH, te mu je interes da kroz status umješača doprinese utvrđivanju najboljih rješenja kod utvrđivanja tarifnih stavova za električnu energiju u 2006. godini. Dana 18.11.2005. godine, podnosioca „Udruženje za zaštitu interesa potrošača“ Sarajevo podnio je Zahtjev za sticanje statusa umješača pod brojem 07-02-600-08/12/05 u postupku po Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo.

Rješavajući po naknadno podnesenim zahtjevima za sticanje statusa umješača u postupku pokrenutom po Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, FERK je dana 21.11.2005. godine donio Zaključak br. 07-07-792-02/05, kojim je odobrio zahtjev J.P. «Elektroprivreda HZ HB» d.d. Mostar. Zaključkom br. 07-07-792-03/05 od 21.11.2005. godine, FERK je odobrio i zahtjev podnosioca «Mittal Steel Zenica» d.o.o. Zenica u ovom postupku, dok Zaključkom br. 07-07-792-04/05 „Udruženje za zaštitu interesa potrošača“ Sarajevo u ovom postupku nije steklo status umješača, iz razloga što je FERK ocijenio da podnosioc nema jedinstven interes koji bi mu obezbjedio da kao umješač može predstavljati i kupce kojima je snabdijevač JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i kupce kojima je snabdijevač JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar.

Dana 16.11.2005. godine održana je pripremna rasprava u prvom tarifnom postupku po podnesenom Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova

energije podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, sa početkom u 09.00. sati u prostorijama FERK-a. Na pripremnoj raspravi utvrđen je plan podnošenja i davanja odgovora na zahtjeve za informacijama, dokaza i pitanja koja će se obrađivati na formalnoj raspravi.

Nakon održane pripremne rasprave, dana 21.11.2005. godine održana je formalna rasprava u prvom tarifnom postupku po podnesenom Zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, sa početkom u 10.00. sati u prostorijama FERK-a na kojoj su se raspravljala sporna pitanja s ciljem utvrđivanja činjenica i dokaza.

Dana 22.11.2005. godine JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dostavilo je FERK-u pod brojem 07-02-647-16/18/05 procjenu angažovanja sati rada blokova koji su „na margini“, te korigovane cijene blokova koji odgovaraju varijabilnim troškovima na osnovu kojih je utvrdio cijenu za isporuku dodatnih količina električne energije za isporuku JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar.

II. PODNOSILAC ZAHTJEVA JAVNO PREDUZEĆE ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE d.d. - SARAJEVO

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je javno preduzeće, koje je registrovano za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, snabdijevanja električnom energijom, te djelatnosti trgovine, zastupanja i posredovanja električnom energijom. JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je najveća elektroprivredna kompanija u Bosni i Hercegovini sa više od 627 hiljada kupaca i djeluje na području Federacije BiH u sedam kantona.

U skladu sa članom 74. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a, ovo javno preduzeće bilo je dužno FERK-u u prvom tarifnom postupku na odobrenje podnijeti kratkoročne marginalne troškove energije radi utvrđivanja cijene za prodaju električne energije JP „Elektroprivreda HZ HB „, d.d. Mostar, što je podnosilac zahtjeva i uradio svojim zahtjevom za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije broj 07-02-600/12/05 od 12.09.2005. godine, koji je putem fax-a uputio FERK-u.

III. REFERENTNE ODREDBE ZAKONA O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI I PRAVILNIKA ZA TARIFNU METODOLOGIJU I TARIFNE POSTUPKE FERK-a

Prilikom razmatranja zahtjeva, oslanjali smo se na ovlaštenja koja su FERK-u data članovima 7, 8, 9, 14, 15, 32. i 89. Zakona o električnoj energiji („Službene novine FBiH“ broj 41/02, 24/05 i 38/05) i na Pravilnik za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a („Službene novine FBiH“ broj 45/05).

IV. ZAHTJEV JAVNOG PREDUZEĆA ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE d.d. -SARAJEVO

U zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo od 12.09.2005. godine (Prilog broj 1. ovog izvještaja) je navedeno:

*„Ukupna količina električne energije koja je raspoloživa za prodaju JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar, na osnovu elektroenergetskog bilansa JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo za 2006. godinu iznosi 607,7 GWh.
Na osnovu člana 74. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke („cijena se utvrđuje na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije koji odgovaraju varijabilnim troškovima zadnje dispečirane proizvodne jedinice“) utvrđena je cijena koja odgovara varijabilnim troškovima generatora 3 u TE Tuzla kao zadnjoj dispečiranoj jedinici JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo u 2006. godini. Ta cijena iznosi 7,646 fening/kWh. Cijena je utvrđena na osnovu ostvarenja za 2004. godinu uz korekciju za cijenu uglja (4 KM/GJ) i planiranu specifičnu potrošnju 13982 kJ/kWh te povećane troškove za tečna goriva za 40%).“*

Kao podršku ovog zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je u prilogu dostavila pregled jediničnih troškova razdvojenih na varijabilne i stalne iskazane za svaku jedinicu u 2004. godini, te kalkulacije troškova za G3 u TE Tuzla za 2006. godinu, za koju tvrdi da je marginalna proizvodna jedinica čiji troškovi predstavljaju kratkoročne marginalne troškove.

Kako bi utvrdili kratkoročne marginalne troškove javnog preduzeća, FERK treba imati informacije o načinu dispečiranja termo blokova, opterećenju i količini

proizvodnje svakog termo bloka, njegovoj raspoloživosti i remontima, varijabilnim troškovima svakog termo bloka koji se može pojaviti na margini proizvodnje, broju sati rada i broju sati na margini proizvodnje svakog bloka.

U tu svrhu je FERK, dana 21.09.2005. godine podnosiocu zahtjeva dostavio Zahtjev za informacijama br. 07-02-600-01/12/05, kojim je od podnosilac zahtjeva tražio dostavu sljedećih podataka:

- količine električne energije sa mjesečnom dinamikom, kao rezultat dogovara JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar
  - planirane dnevne dijagrame opterećenja na pragu proizvodnih jedinica za period 01.01. do 31.12.2006. godine
  - za svaku proizvodnu jedinicu, raspoloživu snagu na pragu elektrane, broj sati rada, broj sati remonta i njege, broj sati neraspoloživosti, te broj uključenja/isključenja za svaki mjesec u 2006. godini,
- a sve da podnosilac zahtjeva dostavi do 30.9.2005. godine.

Postupajući po Zahtjevu za informacijama FERK-a, podnosilac zahtjeva je dana 27.9.2005. godine dostavio FERK-u Dopis primljen pod brojem 07-02-600-02/12/05, u kojem je naveo razloge zbog kojih nije u mogućnosti dostaviti tražene podatke FERK-u. U Dopisu, podnosilac zahtjeva navodi da je podatak o količini električne energije, utvrđene od strane podnosioca zahtjeva na osnovu Elektroenergetske bilanse za 2006. godinu, već naveden u njegovoj ponudi JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, a koja ponuda je dostavljena FERK-u uz Zahtjev za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije, kao i da se JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar nije izjasnilo o ovoj ponudi, tako da je nepoznato u kojem dijelu će prihvatiti ponuđenu energiju. Također, podnosilac zahtjeva navodi da ne raspolaže podacima i informacijama koji odgovaraju zahtjevu za dostavu planiranih dnevnih dijagrama opterećenja na pragu proizvodnih jedinica za period od 1.1.2006. godine do 31.12.2006. godine, i da ovakvi planovi nisu sadržani u Elektroenergetskoj bilansi, koja predstavlja godišnji plan čiji je najmanje planski period od mjesec dana, i da se tek u realizaciji bilanse pripremaju ovakvi planovi poznati kao „vozni red“ pri čemu se izrađuju samo za jedan dan unaprijed ili tri dana u slučaju vikenda, te da je Pravilnik o tarifnoj metodologiji u članu 24. utvrdio sadržaj bilansa djelatnosti proizvodnje i predvidio mjesec dana kao najmanji planski period. Podaci vezani za sate rada i raspoloživost ili remont proizvodnih jedinica, po navodima podnosioca zahtjeva, su sadržani u elektroenergetskoj bilansi (Tabela 11), a za svaki blok je naveden stepen raspoloživosti kao kriterij za planiranje, te period i trajanje remonta (Tabela 6), kao i da će struktura prikaza statusa po mjesecima biti dostavljena u sklopu zahtjeva za odobrenje tarifa. Podnosilac zahtjeva dalje u svom dopisu navodi svoju zabrinutost da bi pogrešno tumačenje člana 74. Pravilnika dovelo do diskriminacije tarifnih kupaca na područjima dvije elektroprivrede, te da bi takav scenario imao za rezultat da tarifni kupci JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo plaćaju sve troškove njene termo proizvodnje, a da tarifni kupci JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar imaju privilegije da kroz svoju tarifu plaćaju preko JP

„Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar samo varijabilni dio cijene ostvarene proizvodnje iz JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (popust oko 35%). Podnosilac zahtjeva je takođe u svom dopisu naveo da je ovakav pristup krajnje destimulativan za dalja ulaganja u proizvodne kapacitete i dovodi JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo u neravnopravan položaj. Svi pozitivni efekti ulaganja u proizvodne kapacitete JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo bi se na ovaj način prebacili u JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar i njene kupce, a da je JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dioničko društvo u mješovitom vlasništvu koje posluje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, koji utvrđuje da je privredno društvo pravno lice koje obavlja svoju djelatnost radi sticanja dobiti.

Dana 30.09.2005. godine FERK je dopisom broj 07-02-645/05 od JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar zatražio informaciju za učinjene aktivnosti u cilju provedbe člana 73. stav 4. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke.

Dana 03.10.2005. godine dopisom primljenim u FERK-u pod brojem 07-02-645-01/05 JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, obavještava FERK da je JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar dana 30.09.2005. godine prihvatilo ponudu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo za isporuku dodatnih količina energije za 2006. godinu broj 01-12898/05 od 12.09.2005. godine, a u skladu sa Pravilnikom za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a, kojom prihvata isporuku dodatnih količina električne energije od 607,7 GWh električne energije u skladu sa dinamikom u ponudi.

Dana 22.11.2005. godine JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dostavio je FERK-u pod brojem 07-02-647-16/18/05 procjenu angažovanja sati rada blokova koji su „na margini“, te korigovane cijene blokova koji odgovaraju varijabilnim troškovima na osnovu kojih je utvrdio cijenu za isporuku dodatnih količina električne energije za isporuku JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar u iznosu od 74,72 KM/MWh ili 38,20 EUR/MWh, a sve u skladu sa diskusijom na formalnoj raspravi. (Prilog broj 2. ovog izvještaja.)

Dana 28.11.2005. godine Voditelj postupka je podnosiocu zahtjeva dostavio Zahtjev za informacijama br.07-02-600-12/12/05, kojim je od podnosioca zahtjeva tražio dostavu korigovanih tabela potrebnog prihoda termoelektrana za 2006. godinu koji sadrže korigovane cijene električne energije pojedinih blokova u skladu sa cijenom navedenom u dopisu podnosioca zahtjeva primljenom u FERK pod brojem 07-02-647-16/18/05, dana 22.11.2005. godine kao i cijene snage pojedinih blokova termoelektrana.

Podnosilac zahtjeva je dana 29.11.2005. godine dostavio Dopis primljen u FERK pod brojem 07-02-600-14/12/05, u kojem su navedene korigovane cijene na pragu svakog termo bloka. (Prilog broj 3. ovog izvještaja)

V. TOK FORMALNE RASPRAVE

A. Pripremna rasprava

Dana 16.11.2005. godine sa početkom u 09.00.sati u sjedištu FERK-a održana je pripremna rasprava za formalnu raspravu po zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije br. 07-02-600/12/05 od 12.9.2005. godine u prvom tarifnom postupku, u prisustvu ovlaštenih predstavnika podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, umješača „Aluminij“ d.d. Mostar, zaposlenika FERK-a, članova FERK-a i Voditelja postupka. U pozivu za pripremnu raspravu podnosilac zahtjeva pozvan je da do 14.11.2005. godine u FERK dostavi prijedlog plana za podnošenje i davanje odgovara za informacijama kao i prijedlog pitanja koja će se obrađivati na pripreмној raspravi, dokaza i ostalih proceduralnih pitanja kao što su utvrđivanje kratkoročnih marginalnih troškova energije, gdje je potrebno identificirati stavke varijabilnih troškova proizvodnih jedinica, red dispečiranja na osnovu troškova, te utvrđivanje broja sati u kojima su određeni blokovi na margini, dok je umješač u pozivu za pripreмној raspravu pozvan da isto dostavi na pripreмној raspravu. Do naznačenih rokova podnosilac zahtjeva i umješač nisu dostavili navedeno.

Na pripreмној raspravi zaposlenici FERK-a su predložili pitanja koja će biti predmet rasprave na formalnoj raspravi kako slijedi:

Pitanje broj 1.

Na osnovu ponuđenih količina i cijene električne energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo za potrebe tarifnih kupaca JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, zaključuje se da će generator 3 TE Tuzla raditi svih 8760 sati u 2006. godini i da su njegovi jedinični varijabilni troškovi 7,646 pf/kWh. Međutim u zahtjevu za odobrenje tarifa u djelatnosti proizvodnje u dijelu koji se odnosi na TE Tuzla i TE Kakanj, tablica PT 5 – potreban prihod, u ćeliji J6 stoji iznos od 44 100 000 KM kao prihod od prodaje JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar gdje je naznačena količina za prodaju u iznosu 606,6 GWh i jedinična cijena 7,27 pf/kWh. Potrebno je obrazložiti nepodudaranje što se tiče cijene.

Pitanje broj 2.

Obrazložiti kako proizvodnja jednog dodatnog kWh električne energije iz postojećih proizvodnih kapaciteta utiče na troškove investicionog i tekućeg održavanja?

Pitanje broj 3.

Koje su cijene koštanja svake pojedine stavke uključene u izračun kratkoročnih marginalnih troškova za 2004, 2005. i 2006. godinu? Akcent na 2006.

Pitanje broj 4.

Koji je red dispečiranja termo blokova po specifičnim troškovima proizvodnje, s napomenom da specifični troškovi podrazumjevaju sve troškove proizvodnje koji se uključuju u red dispečiranja?

Pitanje broj 5.

Koje su raspoložive snage za proizvodnju električne energije na pragu svakog pojedinog bloka? Na osnovu kojih kriterija i normativa je utvrđena raspoloživa snaga na pragu svakog pojedinog bloka za proizvodnju električne energije navedena u elektroenergetskom bilansu?

Pitanje broj 6.

Dati procjenu po mjesecima koliko će sati pojedini blokovi biti na margini proizvodnje? U slučaju da nikada nije bilo plana ili procjene može li se sagledati nešto što je bilo u prošlosti i na osnovu ostvarenja mogu li se dati odgovarajuće procjene?

Na pitanje broj 5. podnosilac zahtjeva se upustio u raspravljanje i izjavio da su traženi podaci dostavljeni u tabeli broj 11. Planirana proizvodnja u termo elektranama EEB, u bilansi uspjeha i u tabelama sa karakteristikama rada blokova u elektroenergetskom bilansu, te da se za proizvodnju električne energije i tehnološke pare koriste podaci o stvarnim raspoloživim snagama koje oni zaista daju u sistem. Zaposlenici FERK-a i podnosilac zahtjeva su se usaglasili da je pitanje broj 5. ovim razjašnjeno i da se kao takvo neće raspravljati na formalnoj raspravi.

Podnosilac zahtjeva na pripremnoj raspravi nije predložio pitanja za raspravljanje i izvođene dokaza na formalnoj raspravi.

Predstavnik umješača „Aluminij“ d.d. Mostar nije imao na pripremnoj raspravi prijedlog pitanja za raspravljanje ili izvođenje dokaza, ali je izjavio da će iste dostaviti na formalnoj raspravi.

Na pripremoj raspravi Voditelj postupka je podnosiocu zahtjeva ostavio rok do petka 18.11.2005. godine do 20.00. sati da se podaci u smislu diskusija po navedenim pitanjima, osim za pitanje broj 5., dostave u FERK, s tim da to ne isključuje mogućnost da na formalnoj raspravi strane u postupku iznesu dodatne dokaze i činjenice vezane za predmet raspravljanja.

Zapisnik sa pripreme rasprave je sastavni dio ovog izvještaja. (Prilog broj 4. ovog izvještaja)

B. Formalna rasprava

Dana 21.11.2005. godine sa početkom u 10.00.sati u sjedištu FERK-a održana je formalna rasprava po zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije br. 07-02-600/12/05 od 12.9.2005. godine u prvom tarifnom postupku, u prisustvu ovlaštenih predstavnika podnosioca zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, umješača „Aluminij“ d.d. Mostar, umješača JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, umješača „Mittal Steel Zenica“ d.o.o., zaposlenika FERK-a, članova FERK-a i Voditelja postupka.

FERK je dana 18.11.2005. godine pod brojem 07-02-600-09/12/05 zaprimio od podnosioca zahtjeva odgovore na pitanja postavljena na pripremnoj raspravi i to za pitanja kako slijedi:

Pitanje broj 1:

Na osnovu ponuđenih količina i cijene električne energije JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo za potrebe tarifnih kupaca JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, zaključuje se da će generator 3 TE Tuzla raditi svih 8760 sati u 2006. godini i da su njegovi jedinični varijabilni troškovi 7,646 pf/kWh. Međutim u zahtjevu za odobrenje tarifa u djelatnosti proizvodnje u dijelu koji se odnosi na TE Tuzla i TE Kakanj, tablica PT 5 – potreban prihod, u ćeliji J6 stoji iznos od 44 100 000 KM kao prihod od prodaje JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar gdje je naznačena količina za prodaju u iznosu 606,6 GWh i jedinična cijena 7,27 pf/kWh. Potrebno je obrazložiti nepodudaranje što se tiče cijene.

Pitanje broj 2:

Obrazložiti kako proizvodnja jednog dodatnog kWh električne energije iz postojećih proizvodnih kapaciteta utiče na troškove investicionog i tekućeg održavanja?

Pitanje broj 3:

Koje su cijene koštanja svake pojedine stavke uključene u izračun kratkoročnih marginalnih troškova za 2004, 2005. i 2006. godinu?

Pitanje broj 4:

Koji je red dispečiranja termo blokova po specifičnim troškovima proizvodnje?

Pitanje broj 6:

Dati procjenu po mjesecima koliko će sati pojedini blokovi biti na margini proizvodnje?

Odgovori podnosioca zahtjeva na pitanja postavljena na pripremnoj raspravi su u Prilogu broj 5. ovog izvještaja.

Na osnovu zapisnika sa pripreme rasprave i podnesenog odgovora podnosioca zahtjeva, zaposlenici FERK-a i podnosilac zahtjeva su utvrdili da ne postoji spor o pitanju koje je na pripremljenoj raspravi označeno pod brojem 5., te da za isto ne postoji potreba daljeg raspravljavanja.

Na formalnoj raspravi raspravljalo se o spornim pitanjima definisanim kao u zapisniku sa pripreme rasprave.

Pitanje br. 1. (pitanje br. 1. sa pripreme rasprave)

Da li će generator 3 TE Tuzla raditi svih 8760 sati u 2006. godini?

Argumenti, činjenice i dokazi, te tok rasprave po ovom pitanju zabilježeni su u zapisniku sa formalne rasprave održane 21.11.2005. godine koji je sastavni dio ovog izvještaja (Prilog broj 6. ovog izvještaja), kao i u dopisu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo od 22.11.2005. primljenim u FERK-u pod brojem 07-02-647-16/18/05 (Prilog broj 2. ovog izvještaja).

Podnosilac zahtjeva jasno je naglasio da ne postoji u svijetu ni jedna jedinica koja radi svih 8760 sati u godini, pa da samim tim ni blok 3 u TE Tuzla neće raditi 8760 sati, s čime se složilo i zaposlenici FERK-a. Međutim i pored ove činjenice podnosilac zahtjeva smatra da se kratkoročni marginalni troškovi energije utvrđuju samo na bazi varijabilnih troškova generatora 3 u TE Tuzla, kao jedinici koja se u toku jedne godine zadnja dispečira.

Ovakvo razmišljanje ne možemo prihvatiti iz razloga što se dispečiranje ne vrši na godišnjoj osnovi, već na satnoj osnovi.

U elektroenergetskim sistemima, zavisno o opterećenju i tehničkim mogućnostima sistema, kratkoročni marginalni troškovi energije, koji odgovaraju varijabilnim troškovima zadnje dispečirane jedinice mogu se razlikovati i u toku jednog sata, a ne u toku jedne godine.

Podnosilac zahtjeva se složio kako nema smisla za kratkoročne marginalne troškove uzeti varijabilne troškove bloka koji je u remontu, odnosno nije na mreži.

Podnosilac zahtjeva se takođe složio kako je osnov za sve ove proračune elektroenergetska bilansa u kojoj se prepoznaju planovi koji su podjeljeni po mjesecima. Tada je istakao ako se uzme kao karakterističan period, period od mjesec dana sljedeća najskuplja jedinica je blok 6 u TE Kakanj, te da mogu izvršiti proračun cijene, uvažavajući mjesečne osnove po planu i po bilansu. Na stav zaposlenika FERK-a kako elektroenergetska bilansa i treba biti osnov za proračun i kako je upravo podatak iz elektroenergetske bilanse taj da će blok 3 u TE Tuzla u 2006. godini raditi 4232 sata, te kako se može doći do izračuna broja sati rada tokom pojedinih mjeseci, podnosilac zahtjeva je istakao kako blok 3 u TE Tuzla ima dva kotla i u slučaju rada s jednim kotlom broj sati rada je daleko veći. U prilog argumentu da će blok 3 u TE Tuzla raditi daleko veći broj sati nego što je to predviđeno elektroenergetskom bilansom podnosioc zahtjeva je istakao i činjenicu da će blok 5 u TE Tuzla biti u

kapitalnoj rekonstrukciji, te da se raspolaže s informacijom o mogućem nedostatku uglja za proizvodnju električne energije u TE Kakanj.

Podnosilac zahtjeva se složio kako su podaci o ponuđenim količinama energije JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, te o raspoloživoj snazi i energiji, podaci iz elektroenergetske bilanse, kao i da se treba voditi računa o iskorištenosti kapaciteta kako bi troškovi bili što niži i kako bi kupci za svoju uslugu plaćali što je moguće manje. Međutim, istakao je kako se uočava kruto tumačenje tabele 11 elektroenergetske bilanse, navodeći kako će blok 3 u TE Tuzla raditi daleko veći broj sati od 4232. Podnosilac zahtjeva se pozvao na član 74. stav 3., Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke i istakao kako bi došlo do štete na račun tarifnih kupaca JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo.

Ovo mišljene podnosioca zahtjeva ne možemo prihvatiti iz više razloga:

- 1. Nedosljednost samog podnosioca zahtjeva kad kaže da elektroenergetska bilansa treba biti osnov proračuna, a istovremeno tvrdi da se podaci iz nje ne smiju kruto posmatrati jer će se u stvarnosti dešavati drugačiji angažmani blokova od onih predviđenih elektroenergetskom bilansom. Ovakav stav podnosioca zahtjeva dovodi u pitanje potrebu i valjanost izrade EEB.**
- 2. Podnosilac zahtjeva se složio kako se treba voditi računa o iskorištenosti kapaciteta kako bi troškovi bili što niži i kako bi kupci za svoju uslugu plaćali manju cijenu, ali ističe kako će blok 3 u TE Tuzla raditi mnogo veći broj sati nego je planirano. Pošto je to blok sa najvišim troškovima, a i ima mogućnost rada s jednim kotlom ne nalazimo razumnim da takav način rada, kao i povećan broj sati rada tog bloka osigurava niže troškove, niti iskorištenost kapaciteta.**
- 3. Podnosilac zahtjeva se poziva na član 74. stav 3. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke ističući kako ukoliko se ne uzme veći broj sati rada od onoga u EEB to može imati za posljedicu štetu po tarifne kupce u JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo. Međutim zakonska zadaća FERK-a je da stvara preduslove i vodi računa o jedinstvenom tržištu električne energije u Federaciji BiH i da štiti interese svih kupaca u Federaciji BiH (što je na raspravi upozorio i umješak JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar), pa je iz tog razloga važno utvrditi blokove na margini proizvodnje i marginalne troškove što je moguće približnije onim vrijednostima koje će se ostvariti, vodeći računa o iskorištenosti kapaciteta koliko je to moguće, kada su troškovi daleko manji nego kada blokovi rade na tehničkom minimumu.**

Podnosilac zahtjeva se u principu složio kako blok koji nije na mreži ne može biti ni na margini proizvodnje, te predložio da dostavi analitički iskazane podatke i procjenu broja sati rada na margini što je i učinio.

Kako je pitanje broj 5. (pitanje broj 6. sa pripreme rasprave) upravo vezano za ovu tematiku, to ćemo o njemu detaljnije obrazlagati u nastavku teksta, ističući kako je podnosilac zahtjeva dopis kojim daje procjenu angažovanja (sati rada) blokova koji su „na margini“ dostavio FERK-u 22.11.2005.godine (Prilog broj 2.

ovog izvještaja). Ovim dopisom podnosilac zahtjeva odustaje od svog prvobitnog mišljenja da se kratkoročni marginalni troškovi energije utvrđuju samo na bazi varijabilnih troškova generatora 3 u TE Tuzla, kao jedinici koja se u toku jedne godine zadnja dispečira.

Pitanje br. 2. (pitanje br. 2. sa pripreme rasprave):

Образложити како производња једног додатног kWh електричне енергије из постојећих производних капацитета утиче на трошкове инвестиционог и текућег одржавања?

Argumenti, činjenice i dokazi, te tok rasprave po ovom pitanju zabilježeni su u zapisniku sa formalne rasprave održane 21.11.2005. godine koji je sastavani dio ovog izvještaja (Prilog broj 6. ovog izvještaja)

Na postavljeno pitanje podnosilac zahtjeva je dostavio i pisano mišljenje (Prilog broj 5. ovog izvještaja) u kojem je dao objašnjenje da su navedeni troškovi čisti varijabilni trošak, budući da su direktno vezani za broj sati mašine, odnosno proizvedeni kWh (npr. zamjena ulja, određene servisne intervencije vezane za broj sati rada odnosno proizvedeni kWh). Podnosilac zahtjeva je identificirao troškove onih operacija koji su vezani za proizvedeni kWh, od onih koji nisu vezani za proizvedeni kWh, što je potkrijepio stavkama kontnog plana vezano za materijal za održavanje i usluge održavanja za TE Kakanj i TE Tuzla. Podnosilac zahtjeva se pozvao i na član 68. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke, koji govori kako će FERK u prvom tarifnom postupku omogućiti elektroprivrednim društvima da predlože tarife zasnovane na raspoloživim podacima o troškovima regulisanih djelatnosti, alociranim na tarifne elemente, kategorije i grupe potrošnje u skladu sa postojećoj računovodstvenoj, informacijskoj i poslovodstvenoj praksi i ovoj tarifnoj metodologiji. Podnosilac zahtjeva je istakao da je izvršena selekcija nekih troškova za koje se po zdravoj logici može zaključiti da nisu vezani za kWh, smatrajući da je ovo obrazloženje koje se može prihvatiti. Po ovom pitanju podnosilac zahtjeva je istakao kako se može postići pad prosječne cijene na osnovu većeg korištenja kapaciteta, jer fiksni jedinični troškovi po kWh padaju.

S obzirom na činjenicu kako još nije donijet Regulatorni analitički kontni plan, a u skladu sa članom 68. stav 1. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke i s obzirom na činjenicu kako je podnosilac zahtjeva istakao, da je isključio iz troškova investicionog i tekućeg održavanja troškove fiksnog karaktera, mišljenja smo da u prvom tarifnom postupku ove troškove možemo posmatrati u iznosu i na način kako je to podnosilac zahtjeva iskazao. Također se slažemo s mišljenjem podnosioca zahtjeva kako se većim korištenjem kapaciteta mogu smanjiti prosječne cijene.

Pitanje br. 3. (pitanje br. 3. sa pripreme rasprave):

Koje su cijene koštanja svake pojedine stavke uključene u izračun kratkoročnih marginalnih troškova za 2004., 2005. i 2006. godinu?

Argumenti, činjenice i dokazi, te tok rasprave po ovom pitanju zabilježeni su u zapisniku sa formalne rasprave održane 21.11.2005. godine koji je sastavani dio ovog izvještaja (Prilog broj 6. ovog izvještaja)

Podnosilac zahtjeva je dostavio tabelu troškova po blokovima i termoelektranama za poziciju Materijal za održavanje proizvodnje električne energije razložen po kontima 3000000, 002, 003, 005, 006, 3004000, 3012000, 3013002. U pregledu su dati ukupni iznosi troškova, a ne i cijene koštanja svake pojedine stavke ni količine na koje se troškovi primjenjuju. Podnosilac zahtjeva obrazlaže kako se odgovor na postavljeno pitanje može naći u dodatku D1 uz Zahtjev za odobrenje tarifa za djelatnost proizvodnje. Na pitanje čime podnosilac zahtjeva dokazuje povećanje cijene goriva u 2006. godini za 40% u odnosu na 2004. podnosilac zahtjeva je dao odgovor kako član 70. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke ostavlja mogućnost procjene, što su kad je u pitanju gorivo i učinili. Podnosilac zahtjeva je istakao činjenicu kako su cijene goriva u 2004. i 2005. godini bile u porastu i dostavio zaključene ugovore za 2004. i 2005. godinu.

U skladu sa članom 70. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke podnosilac zahtjeva je izvršio procjenu po stavkama za koje nema egzaktna podatke. Podnosilac zahtjeva je također istakao da nisu u fazi izrade tendera za nabavku goriva jer još nemaju usvojen plan poslovanja za narednu godinu. Mišljenja smo da za prvi tarifni postupak možemo usvojiti stav podnosioca zahtjeva, ali da za sve naredne tarifne postupke svi postupci vezani za nabavke trebaju biti zaključeni u skladu s uslovima licence.

Pitanje broj 4. (pitanje br. 4. sa pripreme rasprave):

Koji je red dispečiranja termo blokova po specifičnim troškovima proizvodnje?

Argumenti, činjenice i dokazi, te tok rasprave po ovom pitanju zabilježeni su u zapisniku sa formalne rasprave održane 21.11.2005. godine koji je sastavani dio ovog izvještaja (Prilog broj 6. ovog izvještaja)

Podnosilac zahtjeva je odgovorio kako se red dispečiranja blokova utvrđuje na osnovu specifičnih utrošaka topline, koji predstavljaju specifični utrošak uglja, što znači da ne obuhvataju sve troškove proizvodnje. Podnosilac zahtjeva je također istakao više faktora koji utiču na red dispečiranja, poput politike korištenja koja se definiše s vremena na vrijeme, a najmanje jednom mjesečno, a na koju najviše utiče stanje zaliha uglja na depou i dinamika ostvarenja isporuke uglja, kao i okolinski aspekt kada se blokovi s lošijim filterima moraju zamjeniti s blokovima koji su kvalitetniji i manje utiču na okolinu. Blok 5 u TE Tuzla je blok s najlošijim filterima, a zatim slijede blok 6 u TE Kakanj i blok 6 u TE Tuzla. Podnosilac zahtjeva je priložio

Uputstvo o radu Sektora za upravljanje EES-om u oblasti koordinacije planiranja rada i operativnog upravljanja EES-om, oktobar 2001., Pravilnik o radu EES-a od 1999., te odredbe Pravilnika o radu ZEK-a koja u članu 7. kažu da se kriteriji za planiranje proizvodnje električne energije na pragu termoelektrana definišu u okviru pojedinih elektroprivreda u BiH, dok je članom 6. definisano planiranje hidroelektrana na identičan način za sve kompanije. Na pitanje vezano za dispečing blokova koji rade u kogeneraciji podnosilac zahtjeva je istakao činjenicu da se angažmanom bloka koji radi i u toplifikacijskom režimu njegov specifični utrošak toplote snižava, te ukoliko bi bio višak energije, izbacuje se prethodno angažovani blok čiji je specifični utrošak toplote viši od bloka koji radi i u toplifikacijskom režimu. Podnosilac zahtjeva je istakao dva cilja a to su minimiziranje troškova i sigurnost snabdijevanja kupaca. **Podnosilac zahtjeva podnio je dovoljno činjenica koje ukazuju na koji način obavlja dispečing termoblokova. Mišljenja smo da podnosilac zahtjeva obavlja dispečing vodeći računa o bezbjednosti snabdijevanja kupaca električnom energijom, ali u cilju minimiziranja troškova proizvodnje, dispečing treba obavljati na ekonomičniji način, uz što je moguće bolje iskorištenje angažovanih kapaciteta, a uvažujući specifične troškove proizvodnje.**

Pitanje br. 5. (pitanje br. 6. sa pripreme rasprave):

Dati procjenu po mjesecima koliko će sati pojedini blokovi biti na margini proizvodnje vodeći računa o iskorištenosti kapaciteta.

Argumenti, činjenice i dokazi, te tok rasprave po ovom pitanju zabilježeni su u zapisniku sa formalne rasprave održane 21.11.2005. godine koji je sastavni dio ovog izvještaja (Prilog broj 6. ovog izvještaja), kao i u dopisu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo od 22.11.2005. primljenim u FERK-u pod brojem 07-02-647-16/18/05 (Prilog broj 2. ovog izvještaja) i dopisu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo od 29.11.2005. broj 07-02-600-14/12/05 (Prilog broj 3. ovog izvještaja)

Podnosilac zahtjeva je istakao kako može dati svoju procjenu, pojednostavljenu, koja u odnosu na cijenu iz devetog mjeseca ima neke korekcije. Dana 22.11.2005. godine podnosilac zahtjeva dostavlja procjenu angažovanja (sati rada) blokova koji su „na margini“ (Prilog broj 2. ovog izvještaja)

1. Blok 3 u TE Tuzla – 7669 sati
2. Blok 5 u TE Tuzla – 76 sati
3. Blok 6 u TE Kakanj – 1015 sati

Pored ovoga podnosilac zahtjeva je dostavio korigirane cijene ovih blokova koje odgovaraju varijabilnim troškovima:

1. Blok 3 u TE Tuzla – 76,34 KM/MWh
2. Blok 5 u TE Tuzla – 64,23 KM/MWh
3. Blok 6 u TE Kakanj – 63,24 KM/MWh

Na osnovu ovih cijena i procjene rada pojedinih blokova „na margini“ za 2006. godinu bi cijena za isporuku dodatnih količina električne energije koju su obavezni

ponuditi JP „Elektroprivredi HZ HB“ d.d. Mostar bila **74,72 KM/MWh** ili **38,20 EUR/MWh**.

Podnosilac zahtjeva je pojasnio da su cijene izračunate na osnovu podloga i dopuna koje su dostavili u toku tarifnog postupka za proizvodnju, a da je angažovanje blokova iskalkulisano na osnovu bilansne proizvodnje i moguće snage G3 uvažavajući mogućnost rada sa jednim kotlom. Dalje je podnosilac zahtjeva istakao trenutnu informaciju da se situacija sa snabdijevanjem TE Kakanj ugljem drastično pogoršala, te da su isporuke u novembru manje za 17% od plana i da su dobili zvanično obavještenje o prekidu proizvodnje u rudniku Breza u jami Sretno. Sve ovo je podnosilac zahtjeva naveo kako bi istakao moguće veće angažovanje blokova u TE Tuzla umjesto blokova u TE Kakanj.

Podnosilac zahtjeva nije dao procjenu po mjesecima koliko će sati pojedini blokovi biti na margini proizvodnje, niti je vodio računa o iskorištenosti kapaciteta. Podnosilac zahtjeva je iskazao broj sati na margini proizvodnje blokova na godišnjoj osnovi. Kako isporuka ove energije nije konstantna tokom svih mjeseci potrebno je bilo dostaviti broj sati na mjesečnoj osnovi kako se pitanjem i tražilo. Ne možemo prihvatiti činjenicu da bi najskuplji blok tj. blok 3 TE Tuzla trebao raditi znatno veći broj sati od svih ostalih blokova, bez obzira što može raditi sa samo jednim kotlom. To je blok star 40 godina, najstariji od svih ostalih, najskuplji, a da radi 1800 sati više od najzaposlenijeg bloka u sistemu nije opravdano. Podnosilac zahtjeva je u odgovoru na prethodno pitanje istakao kako vodi računa o bezbjednosti snabdijevanja kupaca električnom energijom, kao i minimiziranju troškova proizvodnje. Postavlja se pitanje u čemu se ogleda minimiziranje troškova proizvodnje. Mišljenja smo da se podnosiocu zahtjeva ne može odobriti procjena po kojoj je blok 3 u TE Tuzla 7669 sati na margini.

Radi lakšeg razumjevanja navodimo ostvareni broj sati rada bloka 3 u TE Tuzla u prethodnim godinama: u 2002. godini 5320 sati, u 2003. godini 4872 sata i u 2004. godini 5546 sati.

Nakon raspravljanja po ovim pitanjima podnosilac zahtjeva i umješači nisu predložili dodatna pitanja za raspravljanje ili izvođenje dokaza.

VI. PREPORUKA

Prilikom razmatranja pitanja odobrenja kratkoročnih marginalnih troškova energije, gdje je kao bazna godina uzeta 2004. godina, a na osnovu na formalnoj raspravi iznesenih argumenta, činjenica i dokaza, preporučujemo dva prijedloga do kojih smo došli analizom na osnovu dostupnih podataka.

Prvi prijedlog odnosi se na podatke o broju sati rada pojedinih termo blokova u 2006. godini preuzetih iz Nacrta Elektroenergetske bilanse JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (prilog broj 7. ovog izvještaja). Nacrt Elektroenergetske bilanse JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo nam je služio kao dobra podloga, jer se u istoj također nalaze količine električne energije koje je JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo ponudila JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, kao i raspoloživa snaga i planirana proizvodnja električne energije po svim blokovima na mjesečnoj osnovi.

Drugi prijedlog je izrađen uzimajući u obzir informaciju koju je podnosilac zahtjeva istakao u dopisu od 22.11.2005. godine da se situacija sa snabdijevanjem TE Kakanj ugljem drastično pogoršala, što bi za posljedicu imalo veće korištenje blokova TE Tuzla umjesto blokova u TE Kakanj. S toga smo u drugom prijedlogu broj sati rada najskupljeg bloka 3 u TE Tuzla povećali u odnosu na broj sati rada istog prema Nacrtu EEB. Taj broj sati rada dobiven je na osnovu prosjeka ostvarenog u prethodne tri godine, tj. 2002., 2003. i 2004. godini.

Oba prijedloga se zasnivaju na istim cijenama koštanja električne energije na pragu proizvodnih jedinica tj. na varijabilnim troškovima svakog bloka utvrđenim prilikom izrade ovog izvještaja.

U svrhu boljeg razumijevanja dajemo cijene svih blokova, do kojih smo došli izračunom, a koje odgovaraju jediničnim varijabilnim troškovima. Poredak blokova dat je na osnovu reda dispčiranja kako to čini podnosilac zahtjeva tj. na osnovu planiranog specifičnog utroška topline (kJ/kWh):

1. Blok 7 u TE Kakanj – 53,09 KM/MWh (11.000 kJ/kWh)
2. Blok 6 u TE Tuzla – 59,38 KM/MWh (11.396 kJ/kWh)
3. Blok 5 u TE Kakanj – 55,28 KM/MWh (11.500 kJ/kWh)
4. Blok 4 u TE Tuzla – 59,17 KM/MWh (11.650 kJ/kWh)
5. Blok 5 u TE Tuzla – 63,17 KM/MWh (11.800 kJ/kWh)
6. Blok 6 u TE Kakanj – 63,25 KM/MWh (13.500 kJ/kWh)
7. Blok 3 u TE Tuzla – 76,33 KM/MWh (13.982 kJ/kWh)

Prijedlog broj 1:

Prijedlog broj 1. je zasnovan na podacima iz Nacrta EEB JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo za 2006. godinu. Tabela br.1. prikazuje proizvodnju svakog bloka, raspoloživu snagu istog kao i broj sati rada pojedinih blokova kako je navedeno u Nacrtu EEB za 2006. godinu.

Tabela br.1.

	Energija (MWh)	Snaga (MW)	Sati rada (h)
Blok 7 u TE Kakanj	1.193.000	207	5763
Blok 6 u TE Tuzla	1.095.500	187	5856
Blok 5 u TE Kakanj	568.700	100	5690
Blok 4 u TE Tuzla	919.500	168	5476
Blok 5 u TE Tuzla	174.100	179	972
Blok 6 u TE Kakanj	331.200	85	3894
Blok 3 u TE Tuzla	292.200	69	4232

Uzimajući u obzir planiranu proizvodnju električne energije svakog bloka po mjesecima i raspoloživu snagu blokova, kako je naznačeno u Nacrtu EEB JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo za 2006. godinu došli smo do izračuna broja sati rada svakog bloka tokom svih dvanaest mjeseci. Tabela br. 2. prikazuje broj sati rada svakog bloka po mjesecima.

Tabela br.2.

Mjeseci	Blok 7 u TE Kakanj	Blok 6 u TE Tuzla	Blok 5 u TE Kakanj	Blok 4 u TE Tuzla	Blok 5 u TE Tuzla	Blok 6 u TE Kakanj	Blok 3 u TE Tuzla
1	547	559	580	449	310	490	306
2	494	510	518	406	280	422	277
3	561	553	551	449	0	431	388
4	475	536	435	0	0	416	488
5	522	0	508	553	0	324	259
6	515	494	0	523	0	313	375
7	533	488	537	475	0	431	388
8	512	485	515	501	0	431	388
9	515	509	371	510	0	313	0
10	0	597	580	572	0	323	259
11	529	555	527	510	188	0	543
12	561	570	566	527	194	0	561
UKUPNO	5763	5856	5690	5476	972	3894	4232

Iz tabele br. 3. je vidljivo je da će blok 3 u TE Tuzla biti na margini proizvodnje tokom svih sati kada je angažovan, tj. 4.232 sata. U satima kada blok 3 u TE Tuzla nije angažovan, na margini proizvodnje će se nalaziti najskuplji blok koji je u tim satima na mreži. Naš izračun je pokazao da će pored bloka 3 u TE Tuzla na margini proizvodnje biti i blok 6 u TE Kakanj 3.407 sati, blok 5 u TE Tuzla 360 sati i blok 4 u

TE Tuzla 761 sat. Tabela br.3. prikazuje broj sati na margini proizvodnje pojedinih blokova tokom svih dvanaest mjeseci.

Tabela br.3.

Mjeseci	Blok 3 u TE Tuzla	Blok 6 u TE Kakanj	Blok 5 u TE Tuzla	Blok 4 u TE Tuzla
1	306	438	0	0
2	277	395	0	0
3	388	357	0	0
4	488	232	0	0
5	259	324	0	161
6	375	313	0	32
7	388	356	0	0
8	388	356	0	0
9	0	313	0	407
10	259	323	0	161
11	543	0	177	0
12	561	0	183	0
UKUPNO	4232	3407	360	761

Uzimajući u obzir mjesečnu dinamiku u isporuci električne energije, broj sati rada blokova na margini, kao i njihove jedinične varijabilne troškove dolazimo do prihoda koji će JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo ostvariti od prodaje električne energije JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d.Mostar, kao i do prosječnih mjesečnih troškova energije na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije, što je prikazano tabelom br. 4.

Tabela br.4.

Mjeseci	Snaga (MW)	Energija (MWh)	Prihod (KM)	Prosječni mjesečni troškovi (KM)
1	150	111.600	7.658.280	68,62
2	125	84.000	5.765.290	68,63
3	95	70.775	4.958.835	70,06
4	45	32.400	2.336.587	72,12
5	45	33.480	2.240.567	66,92
6	35	25.200	1.761.038	69,88
7	55	40.920	2.867.426	70,07
8	60	44.640	3.128.101	70,07
9	35	25.200	1.535.744	60,94
10	15	11.145	745.968	66,93
11	75	54.000	3.947.241	73,10
12	100	74.400	5.437.467	73,08
UKUPNO		607.760	42.382.541	69, 735654

Zaključak: Uzimajući u obzir podatke iz Nacrta EEB JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo o planiranim količinama proizvodnje električne energije svakog bloka, njegove raspoložive snage, te broja sati rada, izvršili smo analizu na osnovu koje su ustanovljeni blokovi koji će biti na margini proizvodnje i njihov broj sati na margini proizvodnje. Na osnovu svih navedenih podataka, kao i cijene koštanja električne energije na pragu proizvodnih jedinica, došli smo do prosječne godišnje cijene dobivene na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije za isporuku električne energije JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar u iznosu od 69,735654 KM/MWh ili 35,655274 EUR/MWh.

Prijedlog broj 2:

Prijedlog broj 2. je izrađen kao što je rečeno, uzimajući u obzir informaciju koju su predstavnici JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo u dopisu od 22.11.2005. godine istakli da se situacija sa snabdijevanjem TE Kakanj ugljem drastično pogoršala, što bi za posljedicu moglo imati veće angažovanje blokova TE Tuzla umjesto blokova u TE Kakanj. S toga je izrađen i drugi prijedlog u kojem je broj sati rada najskupljeg bloka 3 u TE Tuzla povećan u odnosu na broj sati rada istog prema Nacrtu EEB. Taj broj sati rada dobiven je na osnovu ostvarenja iz prethodne tri godine, tj. 2002., 2003. i 2004. godine, i iznosi 5.246 sati u 2006. godini. Analiza je provedena uz bilansiranu količinu energije, tj. 292.200 MWh. Uz povećan broj sati rada ostvarila bi se znatno niža snaga u iznosu 56 MW, u odnosu na planiranu Nacrtom EEB, tj. 69 MW, a i u odnosu na snagu ostvarenu u prethodnim godinama. Tu je ostalo dosta prostora kako bi se proizvodnja bloka 3 u TE Tuzla povećala, zbog nedostatka potrebnih količina uglja u TE Kakanj. Pošto moguće povećanje angažmana ostalih blokova u TE Tuzla ne utiče na izračun, nismo ih ni razmatrali u ovom izvještaju.

Tabela br.5. sadrži podatke o ostvarenoj proizvodnji, snazi i broju sati rada bloka 3 u TE Tuzla za 2002., 2003. i 2004. godinu, koji su preuzeti iz Izvještaja o ostvarenju elektroenergetske bilanse za 2002., 2003. i 2004. godinu, kao i planske podatke za 2006.godinu. Za podatke u 2006. godini smo koristili planiranu količinu električne energije iz Nacrta EEB JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo, broj sati rada dobiven na osnovu prosjeka iz prethodne tri godine i podatak za snagu koji odgovara omjeru proizvodnje električne energije i broja sati rada.

Tabela br.5.

Blok 3 u TE Tuzla	2002.	2003.	2004.	2006.
Proizvedena energija (MWh)	335.374	289.500	336.783	292.200
Ostvarena snaga (MW)	63	59	61	56
Broj sati rada	5.320	4.872	5.546	5246

Koristeći se podacima iz Nacrta EEB JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo za 2006. godinu, za sve ostale blokove (osim bloka 3 za snagu i broj sati rada u TE Tuzla) imamo proizvodnju električne energije svakog bloka, njegovu snagu i broj sati rada za 2006. godinu, što je prikazano u tabeli br.6.

Tabela br.6.

	Energija (MWh)	Snaga (MW)	Sati rada (h)
Blok 7 u TE Kakanj	1.193.000	207	5763
Blok 6 u TE Tuzla	1.095.500	187	5856
Blok 5 u TE Kakanj	568.700	100	5690
Blok 4 u TE Tuzla	919.500	168	5476
Blok 5 u TE Tuzla	174.100	179	972
Blok 6 u TE Kakanj	331.200	85	3894
Blok 3 u TE Tuzla	292.200	56	5246

Uzimajući u obzir planiranu proizvodnju električne energije svakog bloka po mjesecima kako je naznačeno u Nacrtu EEB JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo za 2006. godinu i raspoloživu snagu blokova kako je navedeno u tabeli br.6. (razlika u odnosu na podatke iz Nacrta EEB za snagu i broj sati rada bloka 3 u TE Tuzla) došli smo do izračuna broja sati rada svakog bloka tokom svih dvanaest mjeseci. Tabela br. 7. prikazuje broj sati rada svakog bloka po mjesecima.

Tabela br.7.

mjeseci	Blok 7 u TE Kakanj	Blok 6 u TE Tuzla	Blok 5 u TE Kakanj	Blok 4 u TE Tuzla	Blok 5 u TE Tuzla	Blok 6 u TE Kakanj	Blok 3 u TE Tuzla
1	547	559	580	449	310	490	379
2	494	510	518	406	280	422	343
3	561	553	551	449	0	431	481
4	475	536	435	0	0	416	605
5	522	0	508	553	0	324	322
6	515	494	0	523	0	313	465
7	533	488	537	475	0	431	481
8	512	485	515	501	0	431	481
9	515	509	371	510	0	313	0
10	0	597	580	572	0	323	321
11	529	555	527	510	188	0	673
12	561	570	566	527	194	0	695
UKUPNO	5763	5856	5690	5476	972	3894	5246

Iz tabele br.7. je vidljivo je da će blok 3 u TE Tuzla biti na margini proizvodnje tokom svih sati kada je angažovan, tj. 5.246 sati. U satima kada blok 3 u TE Tuzla nije angažovan, na margini proizvodnje će se nalaziti najskuplji blok koji je u tim satima

na mreži. Izračun je pokazao da će pored bloka 3 u TE Tuzla na margini proizvodnje biti i blok 6 u TE Kakanj 2.813 sati, blok 5 u TE Tuzla 96 sati i blok 4 u TE Tuzla 605 sati. Tabela br.8. prikazuje broj sati na margini proizvodnje pojedinih blokova tokom svih dvanaest mjeseci.

Tabela br.8.

Mjeseci	Blok 3 u TE Tuzla	Blok 6 u TE Kakanj	Blok 5 u TE Tuzla	Blok 4 u TE Tuzla
1	379	365	0	0
2	343	329	0	0
3	481	264	0	0
4	605	115	0	0
5	322	323	0	99
6	465	255	0	0
7	481	263	0	0
8	481	263	0	0
9	0	313	0	407
10	321	323	0	99
11	673	0	47	0
12	695	0	49	0
UKUPNO	5246	2813	96	605

Uzimajući u obzir mjesečnu dinamiku u isporuci električne energije, broj sati rada blokova na margini, kao i njihove jedinične varijabilne troškove dolazimo do prihoda koji će JP Elektroprivreda BiH d.d.Sarajevo ostvariti od prodaje električne energije JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d.Mostar, kao i do prosječnih mjesečnih troškova energije na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije, što je prikazano tabelom br. 9.

Tabela br.9.

Mjeseci	Snaga (MW)	Energija (MWh)	Prihod (KM)	Prosječni mjesečni troškovi (KM)
1	150	111.600	7.801.941	69,91
2	125	84.000	5.873.660	69,92
3	95	70.775	5.074.399	71,70
4	45	32.400	2.405.422	74,24
5	45	33.480	2.288.533	68,36
6	35	25.200	1.806.774	71,70
7	55	40.920	2.934.331	71,71
8	60	44.640	3.201.089	71,71
9	35	25.200	1.535.744	60,94
10	15	11.145	761.957	68,37
11	75	54.000	4.075.682	75,48

12	100	74.400	5.614.203	75,46
UKUPNO		607.760	43.373.735	71,36655

Zaključak: Uzimajući u obzir podatke iz Nacrta EEB JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo o planiranim količinama proizvodnje električne energije svakog bloka, njegove raspoložive snage, te broja sati rada, kao i mogućeg povećanog angažmana blokova u TE Tuzla radi mogućeg smanjenog snabdijevanja TE Kakanj ugljem, izvršili smo analizu na osnovu koje su ustanovljeni blokovi koji će biti na margini proizvodnje, kao i njihov broj sati na margini proizvodnje. Na osnovu svih navedenih podataka, kao i cijene koštanja električne energije na pragu proizvodnih jedinica, došli smo do prosječne godišnje cijene dobivene na osnovu kratkoročnih marginalnih troškova energije za isporuku električne energije J.P. „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar u iznosu od 71,36655 KM/MWh ili 36,4891 EUR/MWh.

VII. PRELAZNI PERIOD

Prijedlog broj 1. i prijedloga broj 2. u Poglavlju VI. ovog izvještaja- Preporuke, su rezultat naše analize dokumenata i podataka koji su dostavljeni od strane podnosioca zahtjeva, a koji sadrže i elemente procjene samog podnosioca zahtjeva. I pored objektivno kratkog vremenskog perioda za dostavljanje zahtjeva u prvom tarifnom postupku koje je imao podnosilac zahtjeva, kao i vremenskog ograničenja koje je bilo pred FERK-om i njegovim zaposlenicima u razmatranju dostavljenog zahtjeva, učinjen je izniman trud da se ocjene troškovi podnosioca zahtjeva u mjeri u kojoj je to moguće. I pored činjenice da prilikom podnošenja zahtjeva podnosilac zahtjeva nije dostavio sve potrebne dokumente i podatke, u toku samog postupka zahtjev je dopunjavan. Međutim u trenutku izrade ovog izvještaja ipak nedostaju određeni podaci za koje je podnosilac zahtjeva mogao izvršiti procjenu a koji su više puta zahtjevani od podnosioca zahtjeva. Obzirom na navedeno, vjerujemo da će podnosilac zahtjeva u narednim tarifnim postupcima dostavljati takve zahtjeve koji će sadržavati dovoljno podataka koji će dovesti do konačnog cilja, a to je potpuna opravdanost troškova.

Iako smo neke troškove podnosioca zahtjeva posmatrali u iznosu i na način kako je to sam podnosilac zahtjeva iskazao i u mjeri u kojoj je to bilo moguće u prvom tarifnom postupku, svjesni smo opredjeljenja FERK-a zasnovanog na Zakonu o električnoj energiji, a usvojenog Pravilnikom za tarifnu metodologiju i tarifne postupke kroz odredbe istog Pravilnika o Prelaznom periodu, o postupnosti u primjeni usvojene tarifne metodologije, gdje je FERK jasno izrazio svoj stav o postepenom uvođenju međunarodno prihvaćene regulatorne prakse i postupnom uvođenju opće prihvaćenih međunarodnih standarda u tarifnom postupku, kako bi se izbjegle iznenadne i drastične promjene tarifa u prelaznom periodu, zbog nepostojanja

razvijenih socijalnih mjera i uvođenja poreza na dodanu vrijednost, a koja podrazumjeva i postupnost u eventualnim izmjenama tarifa, koje će na kraju prelaznog perioda u potpunosti biti zasnovane na opravdanim troškovima.

Na osnovu navedenog, smatramo da će članovi FERK-a imati razumnu osnovu da na osnovu svoje savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, ovog izvještaja i komentara strana u postupku, kao i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka, a u skladu sa članom 75. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a, članom 56. i poglavljem Prelazni period Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke FERK-a, donese svoju odluku po zahtjevu za odobrenje kratkoročnih marginalnih troškova energije, koja će biti razumna i nediskriminirajuća, uvažavajući usvojeni princip da će tarife tek na kraju prelaznog perioda u potpunosti biti zasnovane na opravdanim troškovima.

VIII. KOMENTARI STRANA U POSTUPKU

Strane u postupku, podnosilac zahtjeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, umješači JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, „Aluminij“ d.d. Mostar i „Mittal Steel Zenica“ d.o.o. Zenica svoje komentare na ovaj izvještaj mogu dostaviti Voditelju postupka do 12.12.2005. do 20.00.sati.

Ovaj izvještaj potpisuju:

Slavica Stojčić

Sanela Pokrajčić

Broj:07-02-600-16/12/05

Datum: 06.12.2005.